SVENSK

MUSIKTIDNING.

NIONDE ÅRGÅNGEN.

1889.

SVENSKT MUSIKHISTORISKT ARKIV
1972/☆3
STOCKHOLM

STOCKHOLM,
FRANS J. HUSS.
1889.

INNEHÅLL.

Biografi:

Sid.

Barbi, Alice 65
Delibes, Léo 145
Dreyschock, Felix 41
Gelhaar, Mathilda † 73
Haydn, Josef 49
Hedenblad, Ivar 58
Henneberg, Richard 153
Henselt, Adolf † 119
Janzon, Pelle † 130
Klemming, Anna † 100
Ohlsson, Robert † 17
Oscar II 9
Strandberg, Charlotte 1
Trebelli, Antoinette 105
Verdi, Giuseppe 137
Östberg, Caroline 121

Dödsfall: Sid. 8, 24, 39, 47, 63, 72, 80, 88, 111, 120, 128, 136.
Dödsfall 1888: 52

Historia, Estetik, Teknik m. m.

Anslaget till Kgl. operan 18
August Södermans manuskriptsamling, anteckn. af A. L. 26, 34, 51, 59, 75, 82, 91
Beethovens umgänge i Wien 89
Den älskvärdaste bland tenorer (Roger) 107
Det elektriska pianot 149
Det nya operahuset 141
Dubbelslaget i Wagners »Rienzi»-ouverture 116
Emil Sauret och Pablo de Sarasate 28
En ny sorts virtuositet 109
Ett besök hos Beethoven 5, 19
Ett konstnärsjubileum (Th. Wachtels) ... 52
Finska studentkören M. M. 98
Franz Schuberts sista stunder, efter K. Heilborn af Hugo L—t 122
Furste och kapellmästare 21
H. M. Konungens vördnad för »Koralernas konung» 140
Hvad Wagner velat? 59
Högtidstalet vid Musik.-akad:s sekularfest $^{2}/_{12}$ 1871 af Oscar Fredrik 11
Ivar Hallströms »Neaga» 116
Kontrabasens Paganini och patriark 115
Nationaloperans framtid 25
Nyaste operakontraktet 99
Om Musikanalys af —n 75
Preussare eller svensk (af Conr. Behrens) 83
Prinsessan Eugenie † (som tonsättarinna) 66
Rossinistiftelsen i Paris 97
Teaterfrågan (byggnadskonsortiet) 34
Teaterfrågan och den nya operabyggnaden 50
Teaterfrågan löst 74
Pianot. I. ursprunget 33, 42
» II. utveckling af stilen och tekniken 69, 85, 92, 106, 114, 131, 138.
Till erinran om Ant. Rubinstein 149
Två märkliga konstnärsjubileer 114
Ur I. N. Ahlströms anteckningar 66
Ur C. M. Webers literära arbeten. I Ett ord om Vogler, II Bref öfver den musikal. smaken af J. B. Schaul ... 140, 147
Våra operaförhållanden 83

Musikpressen, Kritik, Teater:

Anton Rubinsteins nya konsertstycke op. 113 134
»Djamileh» af Georges Bizet 37
Från scenen och konsertsalen: i hvarje nummer.
Léo Delibes »Lakmé» 146
Litteratur 61, 125, 141, 156
Musikläror i Naboländerna af A. L. I och II 28, 58
Musikpressen 4, 21, 44, 53, 60, 78, 94, 101, 110, 118, 125 134, 141, 149, 156.

Följetong, Poesi, Småplock:

Anna de Wahl †, af Sigge Sparre (poem) 85
Barberaren i Venedig af L. Meisel 36
»Carmens» Don José i verkligheten af C Werner 124
Den revolutionära sångerskan af M. Hannsen 43
En beskyddarinna på teaterolympen 110
En konstnärsduell 117
En violinkonsert i pels 4
Filharmoniska sällskapet 117
Från Chopins ungdom, I i föräldrahemmet, II konserten i posthuset 20, 29
Hvarjehanda 8, 13, 56, 63, 72, 88, 99, 103, 112, 138, 147.
Paganinis lifdroska 54
Tichatschecks första kärlek, af E. Vacano 132
Tiggarpolkan af E. Pasqué 93
Till Arvid Ödmann (poem af —s —s) ... 82
Xenier af Oscar Fredrik 14

Anmälan 2, 154
Annonser, sista sidan i hvarje nummer.
Breflåda 47, 152, 158
Från in- och utlandet i hvarje nummer.
Musikbilaga III 141
Musikalisk bokstafsgåta med lösning ... 8, 16
Rättelse 56, 72, 152, 158
Strödda tankar 29, 148, 152
Till våra prenumeranter 24, 96, 112, 120

Korrespondens:

Från Berlin, Bülowkonserter af A. P. 133, 155
» England (Newcastle on Tyne) af H. W. 77
» Helsingborg 125
» Köpenhamn af G—a, G—r 3
» Lund af Gösta —r— 141
» Nässjö af —f. 5
» Weimar, af A. P. 116

Porträtter:

Barbi, Alice 65
Delibes, Léo 145
Dreyschock, Felix 41
Gelhaar, Mathilda 73
Henneberg, Richard 153
Hedenblad, Ivar 57
Haydn, Josef 49
Henselt, Adolf 129
Klemming, Anna 100
Ohlsson, Robert 17
Oscar II 9
Strandberg, Charlotte 1
Trebelli, Antoinette 105
Verdi, Giuseppe 137
Ödmann, Arvid 81
Östberg, Caroline 121

Musikpremie:

Musikalbum I, II, III.
Innehåll:
Pianostycken: *Henselt:* Kärleksro, *Klauwell:* Albumblad, *Reiser:* Vårfröjd, *Rubinstein, A.:* Menuet, *Sjögren:* Melodi, *Tschaikowski:* Elegisk Romans, *Wenzel:* Friskt mod. Sångstycken: *Söderman, Aug.:* Visa och Koral, *Schubert, Fr.:* Kärleksbikt.

Notillustrationer:

Koralen n:r 20 rytmiskt omarbetad af O**** 14
i texten 69, 83, 116

N:o 1. | Redaktör och utgifvare: **FRANS J. HUSS.** Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6,) 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 2 Januari 1889. | Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden. | Arg. 9.

Charlotte Strandberg.

Den 3 oktober 1849 uppträdde — berättar Frans Hedberg — uti melodramen »Hittebarnen» en rask och duktig pojke, som väckte sympati genom sina lofvande artistegenskaper. Denna pojke var i verkligheten en flicka, och nämda egenskaper voro — enligt samme förf. — en sprittande liflighet, strålande godt lynne, rask och tilltagsen djerfhet, som aldrig blef oqvinlig, men bevarade eleven från falskt känslopjunk, en pikant täckhet, behaglig figur, blixtrande lifliga, mörka ögon, en icke stor, men frisk, välljudande och bildbar stämma samt en instinktlik begåfning för scenisk konst, som gör sig gällande äfven utan studier.

Denna flicka skulle ännu i bortåt 40 år vara ömsom pojke, bondtös, amma, markisinna, odalisk — allt annat än sig sjelf, och dock alltid densamma, särdeles i en oförytterlig egenskap: ständig ungdom.

Det är inte förgäfves Charlotte Strandberg blifvit kallad Sveriges Déjazet. Att efter 38 års oafbruten scenisk tjenstgöring sluta i samma rol som man debuterat med, och fortfarande lika ungdomskäckt kunna sjunga Betlis »Frihet vill jag lofva» — ehuru man i 31 år varit gift och i 7 år enka — det är inte allom gifvit. Men detta fenomen lär förekomma innan kort, då fru Strandberg får en välförtjent afskedsrecett som belöning för en lyrisk-dramatisk verksamhet, långvarig och pligttrogen som få, omvexlande och jämngod som kanske ingen nu lefvandes.

Albertina Josefina Charlotta Linderoth föddes i Stockholm d. 25 juli 1830 och antogs som elev vid baletten d. 1 juli 1844, således vid knapt 14 år. Redan d. 1 nov. samma år öfverflyttades hon till lyriska scenen, och nu fick hon stundom uppträda i smärre roler, tills hon med 1 juli 1851 var definitivt anställ som skådespelerska och sångerska, då under namn af fru Strandberg, sedan hon samma år d. 1 maj ingått äktenskap med den firade tenorsångaren Olof Strandberg. Enär äfven dennes första hustru var kunglig skådespelerska, och enär af hans familj ytterligare en dotter, en son och en sonhustru med framgång egnat sig åt operasången, så kan man säga att namnet Strandberg i vår k. teaters häfder bildar en hel dynasti. Det måste dock till Charlotte Strandbergs heder sägas, att hon för sin del aldrig äflats att representera någon *regerande* dynasti. Hon har alltid blygsamt hållit sig i andra ledet, ja stundom t. o. m. i det åttonde eller mera, då hon ej ens hållit sig för god att tjenstgöra som korist.

Charlotte Strandberg.

Efter sin debut som *Betli* fick hon samma år öfvertaga *Elisetta* i »Hemliga giftermålet», der kritiken sade, att hennes i höjden något gälla stämma var af god verkan. Om hennes *Susanna* (1853) yttrade Bauck, att hon utmärkte sig ej blott genom ett lätt behag, utan ock genom mycken urskiljning och en lefvande känsla. Samma år fick hon äfven *Orsino* i »Lucrezia Borgia», och inträdde dermed i sferen af sina ynglingatyper, dem kanske ingen på vår scen gifvit mera friskhet och hurtighet än hon; om hennes *Cherubin* måhända blifvit öfverträffad, så kan detta knapt sägas om hennes *Urbain* eller *Carlo Broschi*. I «Trollflöjten» fick hon till en början endast en *tärnas* rol (1854); men det dröjde ej länge innan den tärnan blef brud, och nattens drottnings

hofdam förvandlades till den retande *Papagena*, som framför allt beundrades för sin naivitet. Nämda år hade hon också hufvudrolen i Adams »Den döfve», der hon sades utmärka sig genom en liflig och pikant färg i sång och spel. Följande år uppträdde hon i »Violetta», näml. icke Verdis opera (der hon emellertid sedan spelat *Flora*), utan Herman Berens' lilla stycke, som tvärt stupade på sin andefattiga librett. 1856 gafs som bekant »Don Juan» i ny utstyrsel och öfversättning; öfversättaren yttrade då om fru Strandbergs *Zerlina*, att hon ådagalade »en smak och känsla, hvilka i förening med den vana och rutin som öfningen gifvit, och den grace som endast naturen kan gifva, betydligen höjt sympatierna för denna sångerska». Sin *Jenny* i »Hvita frun» samma år gaf hon »med utsökt smak och behag;» sin *Jemmy* i »Vilhelm Tell» gjorde hon likaledes »med utmärkt liflighet och en ganska intagande natursanning». Deremot kunde hon ännu icke individualisera lady *Pamela* i »Fra Diavalo», och man förvånade sig med rätta, att hon då erhöll denna rol i stället för *Zerlinas*, hvilken hon emellertid senare fick öfvertaga i nämnda opera. Till det årets triumfer hör äfven hennes älsklige *Benjamin*, hvarpå 1857 följde den »muntra fru» *Page* samt *Antonio* i Grétrys klassiska »Richard Lejonhjerta», som då återupptogs, 1858 *Bobinette* i Foronis sprittande »Advokaten Pathelin», *Matilda* i »Joconde» och framför alt den tjusande *Fatima* i »Oberon», samt 1859 *Cecilia* i »Gustaf Vasa» och *Lulli* i Berens' förträffliga opera. Till 50-talet höra väl ock hennes *Elisa* i »Sömngångerskan», *Clotilda* i »Norma», *Diana* i »Kronjuvelerna», En hofdam i »Kung Carls jagt», *Emelie* i »Målaren och modellerna», *Anna* i »Friskytten» och »Värmländingarna»; kanske också *Henriette* i »Muraren», *Petronella* i »Svarta dominon» och *Nancy* i »Martha», der hon äfven gjort titelrollen — hvad man knapt skulle tro, eftersom hennes genre var alt annat än den sentimentala.

På 60-talet anteckna vi — med reservation för möjligheten af misstag på något årtal — följande nya roller, nämligen 1860: *Didier* i »Frondörerna»; 1861: *Zuleika* i »Brödraskulden», *Magdalena* »Rigoletto;» 1862: *Siebel* i »Faust», *Zulma* i »Estrella de Soria», *Valentin* i »Fortunios visa;» 1863: M:me *Thibaut* i »Villars dragoner;» 1865: *Jacqueline* i »Läkaren mot sin vilja», *Lilla* i »Drottning Elviras saga», *Rispah* i »Qventin Durward», »Sköna Helena;» 1866: *Blonde* i »Enleveringen», *Maria* i »Czar och timmerman;» 1867: *Markisinnan* i »Marco Spada», *Lisa* i »Hertig Magnus», *Anna-Stina* i »Riddar Blåskägg;» 1868: *Stefano* i »Romeo och Julia», *Mazetto* i »Sylvia», Pagen *Eric* i »Ungmors kusin;» 1869: *Alison* i »Förtrollade katten», *Ritta* i »Zampa» — att förtiga smärre roller i »Doktorn och apotekaren», »Prinsens trumpetare», »En egendom till salu», »Den nye egendomsherrn» m. m. Bland allt detta berömdes särskildt hennes »lilla täcka, retande Blonde». Åt Lisas parti i Hallströms Hertig Magnus vann hon »genom sin friska hurtighet så i spel som sång det lifligaste bifall», och Alison i samma tonsättares Förtrollade katten gafs »med verkligt mästerskap». I Gounods förolyckade Sylvia var det hennes framställning som jämte Uddmans »något öfverskylde bristen på handling». Men hon undgick icke häller kritiska anmärkningar; så fick hon veta, »att fru Strandberg borde sjunga Stefanos parti för Capuleterna, icke omedelbart för publiken» o. s. v.

Mesta uppseendet väckte hennes Sköna Helena. »Hon spelade sin rol con amore» — säger en biograf i Svenskt Teatergalleri — »och gjorde som det varit att vänta, en verklig furore i densamma. Först och främst måste hela Stockholm se och återigen se den yppiga medtäflarinnan till skönhetens gudinna i hennes retande antika drägt, och sedan började ett formligt vallfärdande från alla, äfven de aflägsnaste landsdelar i samma ändamål. Inför denna kolossala framgång hade den sent vaknade kritiken ingenting att betyda; dess bannstrålar parerades vid styckets femtioåriga jubileum med några nya kupletter, dem k. teaterns dåvarande literatör och sedermera lyriska intendent lade i Helenas mun, och i hvilka hon uttalade sin lifliga förvåning öfver att man kunnat taga anstöt af någonting så oskyldigt. Publiken förblef trogen, och ännu ett halft hundrade gånger förmådde Sköna Helena att fylla Dramatiska teaterns salong. Det kan icke bestridas, att oaktadt den öfverlägsna talang, som fru Strandberg nedlade på denna rol, det likväl varit bättre för henne, om hon kunnat undgå den. Men skulden är i alla fall icke hennes, utan den k. teaterdirektionens, af hvars hand hon mottagit den.»

Och ändå var detta icke det värsta som ålades henne. När en ny k. direktion äfven upptog Riddar Blåskägg, denna vidrigaste abort af mesalliansen Meilhac — Halévy — Offenbach, då formligen beklagades fru Strandberg af kritiken, hos hvilken hennes som vanligt pligttrogna och förträffliga framställning af Anna-Lisa rent af väckte medlidande, (se t. ex. Ny Ill. Tidning 1867 sid. 79).

År 1870 fick hon ännu en ung rol, näml. *Mirza* i »Lalla Rookh», men det torde varit den sista. Eljest började hon öfvergå till de äldres fack, i samma mån som hennes blifvande sonhustru småningom öfvertog de yngre. Så förvandlades Jemmy till sin mamma *Hedvig*, Jenny till »stackars gamla *Margareta*», Susanna till *Marcellina* (ett namn som fru S. äfven burit i »Fidelio» och »Barberaren»), Henriette till *fru Bertrand*, som emellertid trätte lika bra som den förra. Den vansinniga Anna förbyttes till den kavata *Nämdemansmor*, den tjufaktiga Petronella till den afundsjuka *Ursula*, som vill bli abbedissa, den svärmiska Siebel till den »lågande kärngen» *Marta*, den unge Stefano till amman *Gertrud*, Cecilia af Eka till *Margareta Vasa* (1873), hvarjämte fru *Ragnhild* i »Den bergtagna» nyskapades (1874), och markisinnan i Spada fick vid sin sida två ännu bättre markisinnor, nämligen *von Streckenfelt* i »Regementets dotter» och *de Moncontour* i »Kungen har sagt det», af hvilka den enas ceremoniösa krus för fru hertiginnan Regina Sabina Carolina Alexandrina af Krakentorp lika litet skall glömmas, som den andras dråpliga replik »En son trots mig?» till svar på hennes herr mans förklaring, att han i hast måste skaffa sig en son. Det var nämligen i dessa gumroller, som fru Strandberg visade en ny sida af sin begåfning, nämligen den rent komiska; i den punkten har hon emellertid redan i sin sonhustru fått en värdig efterträdarinna.

De få försök hon gjorde i det tragiska facket *(Alice, Ortrud)* slogo ej väl ut. Det är nämligen Charlotte Strandbergs både begränsning och storhet, att hon varit *en af de mest typiska subretter*, vår k. scen någonsin egt.

Vid operans jubileum 1882 uppträdde hon i »Bedragne Paschan» och erhöll då literis et artibus. Ännu 1888 hade hon en ny rol, nämligen *En hushållerska* i »Hårdt mot hårdt», och när hon ropade »Rör på spelet!» då var det inte rådligt för statisterna att söla med dukningen af bröllopsbordet.

A. L.

Anmälan.

Svensk Musiktidning *upplefver med detta år sin nionde årgång. Så länge har ännu ingen musiktidning hos oss existerat; oaktadt föregående sådana rekommenderat sig med utgifvarenamn sådana som Norman, Rubenson o. a. Emellertid har Sv. Musiktidnings fortsatta utgifvande endast gjorts möjligt genom uppoffringar å utgifvarens sida utan motsvarande ersättning genom tillräcklig prenumeration; men med stöd af de välvilliga omdömen om tidningen, som privat och offentligen i tidningspressen uttalats, samt i medvetande om att vi söka lemna våra prenumeranter möjligast bästa valuta, våga vi hysa och framställa den förhoppningen att ökad prenumeration under detta år måtte betrygga tidningens fortvaro och möjliggöra hennes ytter-*

ligare förkofran. Vi hoppas äfven röna välvillig medverkan härtill af våra resp. förut varande prenumeranter, hvilka vi nu hembära vårt tack och hoppas få fortfarande behålla. Genom att de, som intressera sig för upprätthållande af detta fackorgan, äfven godhetsfullt söka intressera andra för detsamma kan det ha att vänta större framgång. En populär läsning i musikaliska ämnen, porträtter och biografier öfver in- och utländska tonkonstnärer, redogörelser för musikpressen, följetonger, samlade notiser om hvad som tilldrager sig i musikverlden (mer än de sällan bevarade dagliga tidningarne kunna skänka) är hvad vår musiktidning erbjuder åt det musikaliska hemmet, som intresserar sig för icke blott musikidkande utan äfven musikalisk bildning. Tidningens ringa pris, särdeles som facktidning betraktad, borde ock medgifva hennes ökade spridning i de musikaliska hemmen.

***Svensk Musiktidning** kommer år 1889 att utgifvas som förut 2 ggr i månaden, utom Juli—Aug., hufvudsakligen efter samma plan som förut med **populärt och omvexlande innehåll, porträtter, notillustrationer** och **musikbilaga,** till ett pris af 5 kronor pr. år. Musikbilagan, som kommer att innehålla valda, lätt utförbara **piano- och sångkompositioner** af företrädesvis **svenska** tonsättare, utgifves såsom förut i ett format liknande de Peterska oktaveditionerna, så att vikning af noterna ej vid sändning kommer i fråga. För nästa års bilaga utlofvas bättre papper och tryck än i detta års, och kommer den bl. a. att innehålla **en förut icke utgifven sång af Aug. Söderman,** hvilken sång, nu förkommen, efter mer än trettio år ur minnet upptecknats af Fritz Arlberg.*

*På tidningen prenumereras här å **Expeditionen, Olofsgatan 1** (Hötorget 6) öfver gården 1 tr. upp, i **bok-** och **musikhandeln** samt å tidningskontoren; för landsorten **helst å posten. — Presentkort** för helårsprenumeration å tidningen finnas i bok- och musikhandeln samt på Expeditionen.*

*Vördsamt anhålles att **prenumeration** måtte verkställas **så snart som möjligt;** vid **direkt prenumeration** hos **Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm,** sändes tidningen till prenumeranten kostnadsfritt genast den utkommit.*

*För att spara våra förra prenumeranter besvär med prenumerationsförnyelse, sända vi dem nu såsom förut årgångens första nummer, med anhållan att de som **icke** vidare önska erhålla tidningen ville tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen **före** andra numrets utsändande. **Senast** när budet kommer med andra numret torde det första återlemnas af dem, som ej prenumera för detta år; af dem som ämna fortsätta torde då **till budet prenumerationsafgiften** mot **qvitto erläggas.** Dem som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen anse vi oss alltså få räkna till årets prenumeranter å tidningen.*

Stockholm i Jan. 1889.

REDAKTIONEN.

Bref från Köpenhamn.

Uppförandet af en ny opera och dertill en inhemsk är ju en tilldragelse som inom det musikaliska lifvet är betydelsefull och värd en särskild uppmärksamhet. Professor E. Hornemans opera *Aladdin*, hvars premier föregicks af löften som gåfvo anledning till ganska högt uppdrifna förväntningar, infriade icke till fullo dessa trots det fördelaktiga som gynnade dess framträdande. Denna missräkning kanske mer än något annat får tillskrifvas texten, hvilkens brist på dramatisk handling och drastisk karaktersteckning icke förmådde skänka musiken det intresse den i och för sig sjelf obestridligen förtjenar. Ämnet, hemtadt från Hoffmans bekanta saga ur »Tusen och en natt», är i sin konception alltför uttänjdt, hvarför oaktadt de många braskande och pompösa effektställen libretton bjuder på, om mången situation i densamma med Palmér skulle kunna sägas, »att det passerade en lång stund under hvilket ingenting passerade». Frånsedt detta eger dock musiken flere partier af originalitet, poetisk skönhet och framför allt ärligt konstnärligt arbete äfven om det melodiska elementet endast framträder i korta abrupta satser, mestadels förlagda i orkestern, då deremot någon melodi i bredare anläggning och af mera populär art näppeligen förekommer, om man icke dit skulle hänföra Aladdins sång på modrens graf. Den ariösa recitationen är sålunda förherrskande och blir något enformig synnerligast som den icke har någon innebörd för det egentligen gripande eller att skildra karaktärer med mera utpreglade drag. Det rika användandet af de orkestrala medlen och den rytmiska mångfalden kunna icke upphjelpa detta förhållande, ty genom den allt för voluminöst hållna orkestreringen förtages skärpan för de kraftigare nyancerna (och dessa äro icke få) liksom motiven icke ega nog pregnans för att tillgodose kontrastens verkningsfullhet och derför i stället för omvexlande verka mattande och för svåra det helas öfverskådlighet. Hur hafva icke i detta hänseende de största snillen såsom Wagner, Weber m. fl. sparsamt och med urskiljning betjenat sig af de enklaste motiv, hvilka genom en konseqvent genomföring och oaktadt sin enkelhet alltid slagfärdigt och träffande beteckna momentet samt smidigt och uttrycksfullt foga sig efter den minsta dramatiska enskildhet. I »Friskytten» gifver oss ju Weber endast med ett förminskadt septimackord, men genom ett rätt användande och en passande färgläggning en klar och tydlig föreställning om Caspers hela karaktär, liksom Wagner i »Lohengrin» med ett enkelt melodiskt motiv, ändå gripande, hänförande skönt och sant tecknar Elsas själsrörelse i första aktens andra scen.

Operan är en företeelse som mer än något annat konstverk förutsätter fordran att vara förstådt af den stora musikaliska allmänheten så länge operan har till uppgift att skildra det rent menskliga. Om Hornemans arbete icke eger betingelserna för att vara en populär konstprodukt skall det dock helt visst alltid af hvarje musikalisk konstvän tilldelas ett högt och ansedt värde. Den dyrbara uppsättningen, med sina storartade dekorationer, praktfull balett och glänsande kostymer, hvars motsvarighet nog aldrig förr varit sedd på någon dansk teater, torde äfven vara en borgen för att operan länge kommer att bibehålla sig på repertoaren. Aladdin, som studerades med mycken omsorg och noggranhet, har redan gifvits upprepade gånger och alltid för utsåldt hus. Rolerna voro äfven i goda händer: hr *Schram* spelade *sultan Soliman* förtjenstfullt om äfven något groteskt, fröken *Dons* hans dotter *Gulnare*, ett parti ehuru litet dock ganska betydande och som äfven värdigt framhölls. *Noureddin*, kanske den mest dramatiskt anlagda figuren gafs med en genomträngande och god uppfattning af hr *Simonsen* samt *Aladdin* af hr Ödmann, hvilken i denna roll fått en mycket ansträngande uppgift, då hans närvaro togs i anspråk nästan hela operan i hvarenda scen från början till slut. Han gick dock i land med det på ett i alla afseende berömvärdt sätt.

* * *

Att tyda stjernorna har ju alltid varit ansedt som någonting mycket svårt och att med säkerhet beräkna

deras gång på konstens himmel, synnerligast då de skola beröra den danska hufvudstadens zenith har då åtminstone hvad herrar impressarier beträffar gifvit anledning till mycket bryderi.

Marcella Sembrich, den stora stjernan, hade man redan fått inom synhåll från observatoriet vid Amagertorv och på den första filharmoniska konserten skulle hon blifva fullt synlig, men af — »förekommen anledning» var det icke mången, som med riktig tillförlitlighet vågade hänge sig åt den utlofvade lockelsen, hvarför öfverrasknin-gen nog ej blef så stor när man vid ingången till konsertsalen fägnades med röda lappar på hvilka upplystes, att till följd af ett »ildebefindende» så var det alldeles omöjligt för sångerskan, (som sjungit dagen förut på repetitionen) att uppträda denna afton. Flere skakade missnöjda på hufvudet och menade att det vore andra konster med i spelet än precis de sköna, men när vaktmästarne med den uppriktigaste öfvertygelse bedyrade att hon verkligen »havde det ganske ilde» försvann alla obefogade misstankar på konstnärsnycker och man intogs i stället af en känsla af medlidande. Att ha' det »ilde» . . . det är inte godt det . . . så förlorade hon 6000 francs dessutom . . . och hennes impressario se'n, han hade det säkert inte stort bättre! Var det ett missöde, så bar man det inte ensam utan hvar och en hade fått sin andel och det gjorde bördan betydligt lättare. Der stod man nu emellertid med den olycksbådande lappen i ena handen och programmet i den andra i nervös villrådighet delande sin uppmärksamhet än åt venster än åt höger ej olik en vindflöjel i ostadigt väder. I första häpenheten hade man nämligen inte kunnat läsa mer än att fru S. icke skulle uppträda, men vid mera lugnare besinning kom man underfund med, att violinisten *Anton Svendsen* med acompagnement af kammarmusikus Lembke skulle assistera med två nummer, *Nocturne D-dur* af *Chopin-Sarasate* och *Bolero* af *Bazzini*, vidare att köpare af enkla biljetter hade frihet återfå sina pengar (det var nu ingen som tänkte på) samt till sist, att fru S. lofvat komma igen till en filharmonisk konsert i mars.

G—a G—r.

FÖLJETONG.

En violinkonsert i pels.

Då Henry Wieniawski den utmärkte violinisten tillsammans med sin broder, pianovirtuosen Josef W., åtföljda af deras moder företogo en konserttur genom Ryssland, gjorde de vid en konsert i Petersburg bekantskap med adelsmarskalken i Krementschug, en större stad i guvernementet Poltava, och denne inbjöd dem att, ifall de komme att resa åt den trakten, besöka honom och konsertera der. En längre tid gick om innan de båda bröderna ändtligen på sin rundresa anlände deråt. När de kommo till Krementschug erinrade sig Josef Wieniawski, som noggrant förde bok öfver allting, äfven denna inbjudning. De begåfvo sig till adelsmarskalken, som mottog dem mycket vänligt och genast bragte på tal föranstaltandet af konserten. Då bröderna ville bese konsertsalen, begaf sig adelsmarskalken i väg med dem. De vadade genom snö och dy tills de kommo fram till ett brädskjul, som för modligen någon gång varit cirkuslokal; de trädde in der och funno till sin förvåning endast nakna väggarna.

»Skola vi spela här?» frågade bägge; »här fins det ju hvarken bänkar eller stolar!»

»Det gör ingenting», svarade marskalken lugnande; »hos oss tager hvar och en sin stol med sig».

»Ja, men hvar är belysningen? Det syns ju ej till en enda lampa i salen».

»Det gör ingenting», var det stereotypa svaret; »hos oss bär hvar och en med sig sin lykta».

Bröderna funno sig vid denna »landtligt oskuldsfulla» sed och frågade nu ytterligare huru de skulle annonsera konserten.

»Åh, det går ganska lätt; visserligen ha vi ej något tryckeri, men på den här dörren skrifver vaktmästaren med stora bokstäfver ett anslag, och sedan går nyheten om konserten som en löpeld genom staden».

Och härtill måste bröderna beqväma sig; vaktmästarn visade sig med ett stort stycke krita och började skrifva. Medan denne skref kom en rysk officer, som länge legat der i garnison, och frågade karlen hvad som var å färde.

»En konsert», blef svaret.

»Så! och hvem är det då som skall spela?»

»Bröderna Wieniawski».

»Huru många äro de?

»Två».

»Bara två?» frågade ryssen förundrad. »Bah! och det skulle vara värdt att tala om!» Vid dessa ord spottade han föraktfullt på gatan och gick med stolta steg vidare.

Herrarne Wieniawski voro naturligt nog icke belåtna, men adelsmarskalken tröstade dem; »det vore visserligen bättre», sade han till violinisten Henry, »om ni spelade violoncell, ty det har man ännu inte hört här».

»Men», sade Henry, »det går inte för sig, jag har lärt mig spela violin och inte violoncell».

»Nå men, min vän», sade marskalken godmodigt, »det är väl er detsamma om ni spelar viol så eller så», och dervid gjorde han ett streck i luften först nedåt marken och sedan högre upp. Det gick emellertid ej för sig; och så stannade det vid violinkonserten, som skulle ega rum dagen derpå.

Och verkligen, då konsertaftonen var inne fick man i Krementschug se hela karavaner af innevånare med en lykta i ena handen och en stol i den andra styra kosan till cirkus, som snart var fyld till sista platsen.

Konserten begynte och vann bifall. Plötsligen fick de unga konsertantennas moder, som satt midt ibland pupliken, se att snöflingor och regndroppar föllo ned på hennes son Henry, som nu stod framme och spelade. Hon yttrade då: »Ack, min stackars son, hur lätt kan han icke förkyla sig!»

»Så, är det er son, mor lilla?» frågade en hygglig gammal herre, som satt bredvid henne men som nu genast reste sig och midt under spelet ropade till Henry Wieniawski: »Tag på pelsen!» Vänd till publiken fortfor han sedan likasom för att urskulda sig: »Hans mor, som sitter här, fruktar för att han förkyler sig.»

Nu började flere andra att ropa »På med pelsen, på med pelsen!» Henry tackade för tillåtelsen men förklarade att han i alla fall ej kunde konsertera i pels. »Gör ingenting», ropade nu nästan hela publiken »på med pelsen, på med pelsen!»

Och så blef för den stackars Henry ingen annan råd än att taga på sig pelsen och fortsätta spelet.

Och det gick förträffligt. På hela sin resa hade de båda bröderna aldrig haft en så god recett som i Krementschug.

Musikpressen.

På Abraham Lundquists förlag har ytterligare utkommit:

För piano:

Folksånger och hymner från alla länder, arrang. för piano. Pris 1 kr. 50 öre.

10 de mest omtyckta Hambopolskor och Scottish, lätt satta för piano. Pris 1 kr.

För violin och piano:

Potpourri ur operan »*Den Bergtagna*» af Ivar Hallström, arrangement af B. Fexer. Pris 2 kronor.

Fexer: *Romans*. Pris 1 kr.

För sång:

Dahl, Adr. Tvenne sånger. Op. 5., tillegn. fru Dagmar Sterky. Pris 1 kr.

Hallström, Ivar, Romans ur »Mjölnarvargen». (Saml. Valda sånger för en röst N:o 50.) Pris 50 öre.

Kinberg, Aug.: *Sommartid*, fyra tonbilder för piano, 1 Idyll, 2 Dans, 3 Serenad. 4 Sommarmorgon. Pris 1 kr. 75 öre. (Julius Bagge, Stockholm; i distribution.)

Sjöman, Joh. B.: *Zitherskola*, utarbetad med ledning af de bästa utländska källor och med särskild hänsyn till sjelfundervisning, jemte 25 vackra melodier.

Samlingen af folksånger och hymner innehålla 25 stycken sådana, och de flesta välbekanta. — Af violin-musiken är Fexers arrang. af »Den Bergtagna» säkert ganska välkommen för våra violister, detsamma innehåller nio särskilda stycken ur den melodiösa

operan, som snart åter går öfver scenen. Romansen är enkel och ej svår att utföra. Dahls sånger utgöras af «Blommans bön», ord af Ernst Björk (c—f) och till min hjertevän», ord af E. von der Recke (h. —fiss); båda i romansstil äro melodiskt vackra och väl skrifna. — Kinbergs »Sommartid» innehåller stycken med god stämning och förete inga större svårigheter. Bäst ibland dem förefaller oss Dansen och Serenaden. — Zitherskolan är, efter hvad vi kunna finna, praktiskt affattad och styckena väl valda. Något utsatt pris på densamma ha vi ej kunnat upptäcka.

Musikbref från Nässjö.

Nässjö musikförening gaf den 12 december till firandet af sina då uppnådda 10 år en talrikt besökt konsert.

Regementsläkaren doktor A. Stridbeck, som allt sedan föreningens bildande varit hennes dirigent, har med mycken energi och alltid lika varmt intresse drifvit henne stora steg framåt. Med tillhjelp af solister från olika håll har föreningen under den gångna tiden visat prof på en lifaktig verksamhet. Sålunda har inöfvats qvartetter, sånger, violin- och pianosaker af in- och utländska tonsättare, Lindblads »Drömmarne» och »Om vinterqväll», Hallströms »Blommornas undran», Josephsons »Quando corpus», Guonods »Ave Maria», Myrbergs »Sjökonungen», Schumanns »Zigenarlif», Svedboms »I rosengården», delar ur Skapelsen, Athalia, Friskytten, Preciosa, Figaros bröllop, Muntra fruarna, Hvita frun, Mignon, Rigoletto, Vikingarne och Wennerbergs Jesu födelse.

Programmet den 12 dec. upptog »Snöfrid» af E. Andrée, »Trubaduren» af Kjerulf och en för tillfället komponerad festkantat af A. R. Cantaten gick synnerligen väl, särskild omsorg hade egnats inöfvandet af de ömtåliga körerna i Snöfrid och Trubaduren, hvilka fingo ett fint och delikat utförande. Cantaten, ett aktningsfullt förstlingsarbete, består af sex afdelningar, af hvilka den fjerde, en särdeles behaglig fruntimmerskör, var mest anslående. Samtliga solister skötte förtjenstfullt sina uppgifter, främst fru Lennander, som sjöng sopransolot varmt och innerligt. Efter konserten samlades föreningens medlemmar till en enkel fest, då såväl dirigent som solister hyllades med tal och sång. —*f.*

Ett besök hos Beethoven.

A. F. von G.

(Ur »Politiken»).

I januari 1870 försvann en bekant musiker i Hamburg, och alla de efterforskningar, man sedan har företagit efter honom, ha icke lemnat någon upplysning om hans försvinnande. Carl Schwencke så hette den försvunne — var född den 7 mars 1797 och tillhörde en mycket bekant, ännu lefvande musikerfamilj i Hamburg. Sedan sitt 15:e år hade han ständigt befunnit sig på reser i Tyskland, Österrike, Danmark, Sverige, Norge, Ryssland och Frankrike. Vanligen uppehöll han sig blott ett halft eller ett helt år på ett ställe, endast i Graz i Steiermark vistades han kanske några år. Sina resor gjorde han alltid till fots, och till och med såsom gammal man skall han ha varit en god fotgängare. På sina vandringar kom han ofta i beröring med berömda kompositörer och musiker; så t. ex. besökte han Beethoven och Cherubini. Schwenche var senast i Nassdorf vid Wien, men derefter saknar man, såsom nyss nämndes, all underrättelse om honom. Som han alltid lefde mycket regelbundet och ordentligt, antages det, att någon olycka har drabbat honom.

S. hade under tidens lopp skrifvit flere band memoirer, af hvilka det mesta har gått förloradt med honom. Ur det räddade bland memoirerna är nedanstående utdrag om Beethoven hemtadt.

Wien den 12 november 1824.

Jag har sett kejsaren, men icke kejsar Frans, utan musikens kejsare — Beethoven; jag kommer direkt från honom. — En besynnerlig kurre bland alla besynnerliga. Det ord, som skulle måla honom, fattas språket! — Man kunde bli förskräckt, då man fick se honom oförberedt, såsom jag såg honom, i negligé. En gammal parkumströja, som kanske en gång har varit hvit, men nu var rik på alla regnbågens färger och bar märke efter alla med fingrarne utstrukna noter, en hopknuten, smutsig halsduk, söndriga, men mycket väl blankade stöflar, ett par ljusa, alldeles nya byxor; det var hans drägt. Rummets utseende stämde öfverens dermed. Några ark partitur lågo kringströdda i god sämja med böcker, vinbuteljer, talgljus o. s. v., och den vackra Broadwoodska flygeln, hvilken ett engelskt sällskap hade skänkt honom, stod bland allt detta — *ännu* i oskadadt skick; en annan flygel måste emellertid ha tjenat ut, den var nästan sönderslagen.

Beethoven sjelf är snarare liten än stor till figur och temligen korpulent, har icke stora, men djupt liggande, tindrande ögon, bleknadt, nästan grått hår, en vacker, hvälfd panna, en mulattnäsa och ett satiriskt drag omkring läpparne; han är ständigt orolig, och alla hans rörelser, hela det sätt, hvarpå han yttrar sig, är i högsta grad lidelsefullt, likt en vulkan, som hyser en ständig eld inom sig, till dess utrymmet derinne blir för trångt, och den får luft och slungar ut sina lågor. Häftigheten i hans rent af konvulsiviska skratt hade för mig någonting mycket obehagligt, nästan motbjudande.

Men hjertskärande är hans öde, förlusten af hörseln. Jag var redan förberedd derpå, men kände det icke så förfärligt, innan jag nu här hos honom var nödsakad att skrika hvarje ord i hans öra eller också skrifva det på ett papper, som låg i beredskap. Det är höjdt öfver allt tvifvel, att denna olycka är den djupaste orsaken till hans hypokondri och misantropi. Men i hans väsen fann jag honom icke så bisarr, som man öfverallt, äfven i Wien beskrifver honom; kanske var han vid ovanligt godt lynne.

Han mottog mig mycket vänligt, och när jag nämnde mitt namn för honom, påminde han sig det bref, jag för några år sedan skref till honom, och — att han ännu var skyldig mig svar derpå. Efter min försäkran, att jag hade kommit till Wien för att hemta det, lofvade han mig ett manuskript och tillade, att han äfven för öfrigt gerna skulle vara mig till tjenst när han kunde, Blott mot förnämt folk tycktes han hysa ett inbitet hat, och mot dem måste han säkerligen uppföra sig besynnerligt. Han grälade och gnatade på dem. Det förundrade mig, då han just bland dem finner sina största beundrare och beskyddare. Men han menade, att de allesammans blott voro matematiska figurer, utan själ och utan känsla, instrument utan resonnansbotten. (Forts.)

Från Scenen och Konsertsalen. *

Kgl. Operan. Dec. 16, 18. Wagner: *Tannhäuser* (Elisabeth: frk. Oselio; Venus, herdegossen: frkn. Klemming, Karlsohn; Tannhäuser, Wolfram, Walter, Biterolf, Henrik, Reinmar: hrr Brun, Lundquist, Strandberg, Nygren, Rundberg, Strömberg; landtgrefven: hr Sellergren.) — Mozart: *Don Juan*: Elvira: fru Östberg; Anna, Zerlina: frk. Klemming, fru Edling; Don Juan, Leporello, guvernören, don Octavio, Mazetto: hrr Linden, Nygren, Sellergren, Strandberg. Grafström.) — 20, 22, 28, 30, Auber: *Den Stumma.* (Masaniello: herr Hagman, 1:sta debut; Elvira: fru Östberg; Fenella: frök G. Hjort; Alfonzo, Pietro, Lorenzo, Selva: hrr Nilsson, Nygren, Linden, Malmsjö; Borello: hrr Strömberg o. Fahlström.) — 23, 30 (kl. ½ 2) *Wermländingarne*, musik komp. o. arr. af A. Randel, 26 Gounod: *Faust*: (Margareta. Siebel, Martha: frkn Ek, Karlssohn, fru W. Strandberg: Faust; Mefistofeles, Vallentin, Wagner: hrr. Strandberg, Nygren, Lundquist, Malmsjö.) — 27. Adam: *Konung för en dag*: (Neméa, Zelida: frk. Klemming, fru W. Strandberg; kon. Mossul. prins Kadoor, Zephoris, Piféar, Zizel: herr. Lundquist, Sellergren, Lundmark, Nilsson, Janzon). — 29 Gounod: *Romeo och Julia*: (Julia: frk. Ek; Romeo: hr Strandberg; pagen, Gertrud: frk. Karlssohn, fru W. Strandberg; Capulet, Lorenzo, Mercutio: hrr Lundquist, Sellergren, Linden).

* Då vi fortfarande anse att en svensk musiktidning bör lemna uppgift öfver de förnämsta hufvudstadsteatrarnes repertoar och hufvudrolerna i deras musikpjeser komma vi att äfven i år lemna en sådan revy, som, då en pjes går flere gånger, efter den första under året endast upptager förekommande personförändringar i rollerna. *Red.*

Svenska Teatern. Dec. 23, 26. *Regina von Emmeritz*, musik af Aug. Söderman.

Vasa-Teatern. Dec. 16, 18, 19. 26. Bazin: *Resan till Kina:* (Fru Pompery, Marie, Berthe: fruar Bergström, Cederberg, Carlbeck; Henri de Kernoisan, Alidor de Rosenville, Bonneteau, Pompery: hrr Kloed, Gründer, Paulson, Hirsch). — 26 (kl, ½ 2): *Den nye Mikadon*: (Tsing Tsing, mikado af Japan: frk. Anna Pettersson; prins Nankipuh, Phum Ling, Pei Ho: hrr Johansson, Gründer, Kloed) — 27, 30. Offenbach: *Pariserlif*: (Gabrielle, Pauline, Metella, fru de Verdure: frk. Pettersson, fruar Cederberg, Gründer, Bergström; Raoul, Bobinet, En brasilianare, Sparavinsky: hrr Kloed, Gründer, Johanson, Hirsch). — 28 Costé: *Kolhandlarne*: (Pierre, Bidard, Tardivel: hrr. Kloed, Gründer, Hirsch; Therése: frk. Pettersson). — 29 Millöcker: *Viceamiralen*: (Gilda, donna Candida, Sibyllina, Serafina: frk. Pettersson, fru Bergström, fruar Gründer, Cederberg; Grefve Miraflores, hertigen, Deodato, Narcisso, Punto: hrr Paulson, Kloed, Anderson, Hirsch, Gründer.)

Södra Teatern. Dec. 26, 30, 31. *Den ondes besegrare*: Komedi med sång (Marie, Asmodeus: frk. Ekström, hr Frank).

———

Vi afsluta med ofvanstående revy redogörelsen för teaterföreställningarna på hufvudstadens förnämsta scener under de sista veckorna af gamla året och upptaga dervid en utförligare förteckning öfver hufvudrollerna i pjeserna, gällande äfven för repriserna af dessa under nya året, med de undantag som kunna förekomma. Kgl. Operans förnämsta tilldragelser under höstterminens slut voro fröken Oselios sista gästuppträdande och tenoren Hagmans första debut i Aubers »Den stumma,» som var denna termins sista repris-nyhet, att icke tala om det »sorglustiga tal- sång- och dansspelet Vermländingarne» — som aldrig tycks förlora sin dragningskraft som julpjes. Fröken Gina Oselio afslutade, dagen före sin afresa till Finland och Ryssland, på ett värdigt sätt sitt gästspel här och mottog såsom prinsessan Elisabeth i »Tannhäuser» en välförtjent hyllning af fullsatt salong. Hennes präktiga röst, utmärkta sångföredrag och dramatiska framställning gjorde sig i denna rol bättre gällande än i någon af de föregående och hennes Elisabeth blef derföre en helgjuten konstprodukt af sällsynt värde. I all synnerhet utmärkte sig framställningen i andra aktens stora final och i bönen under sista akten. Denna rol likasom de föregående (utom första gången Carmens) sjöngos på italienska språket. Frånsedt vissa mindre anslående egenheter i sitt spel har dock fröken O. genom sin mästerliga sång här vunnit en obestridd succès, hvilket också bevisats af fullsatt salong vid hvarje hennes uppträdande.

Den unge tenoren Carl Jul. Hagman, som man här förut haft tillfälle höra på Nya Teatern och senast på Vasateatern har gjort en lyckad debut såsom Masaniello, tack vare förvärfvad scenvana, dramatiska anlag, klangfull och kraftig röst samt fördelaktigt utseende. Hur H. synes med dessa egenskaper kunna blifva en värdefull tenoracquisition för vår Kgl. Opera, förutsatt att han får tid och tillfälle att egna sig åt ytterligare konststudier. I Fenellas roll försökte sig med god framgång en ung och behaglig medlem af vår balettkår. Fru Östberg sjöng mycket briljant sina stora arior och vann med dem riktigt bifall; ett mindre ariemessigt parlando skulle göra framställningen mera fullkomlig. Ej rätt disponerad och lämplig för Alfonsos parti föreföll oss hr Nilsson; deremot var hr Nygren en god Pietro.

»Den stumma», som var Kgl. operans femtonde repris för denna säsong gafs nu för 236:te gången; uppfördes här först 1836, upplefde 1860 sin 100:de och 1875 sin 200:de representation. Hon gafs senast här spelåret 1885—1886 då Masaniello spelades af herr Sellman och Elvira af frökn. Anna Strandberg och Karlsohn, Fenella af fröken Westberg och fru Christiernson. I »Wermländingarne», ha våra operaartister fått rekreera sig med lättare uppgifter, som de löst på ett mycket tillfredsställande sätt. Hufvudrollerna i pjesen ha gifvits med följande besättning: Erik, Anders, Sven Ersson, Per, Löpare-Nisse: hrr Lundmark, Linden, Grafström, Nilsson, Janzon; Anna och Lisa: fru Dagmar Sterky och W. Strandberg. Dessa middagsrepresentationer ha gifvits till nedsatt pris.

För de öfriga teatrarnes föreställningar saknas oss tillfälle att redogöra; de hafva nästan alla utgjort repriser. Den lilla Folkteatern vid Östermalms torg har äfven haft »Wermländingarne» och derjemte Anreps »Nerkingarne» på sin julrepertoar.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Konung Oscars sextioårsjubileum d. 21 jan. firas å denna scen på middagen s. d. med en festrepresentation, hvars första afdelning upptager Hedberg-Hallströms opera »Den Bergtagna», den första både till ord och musik svenska opera, som här gifvits, och till hvilken konungen sjelf till en del säges ha uppgjort planen. Titelrollen kommer nu att innehafvas af fröken Anna Klemming, bergakungen blir hr Strandberg, drottningen en ung debutant frök. Jungstedt. Operan lär till denna repris vara något omarbetad. Efter denna opera gifves ett nationaldivertissement af hofintendenten Oscar Wijkander, »Diamantbröllopet», som spelas i Blekinge på sjelfva jubileumsdagen. Det innehåller flere dans- och sångnummer. Musiken utgöres dels af nykomponerade nummer, dels af folkvisemelodier; äfven lär förekomma en kör med musiken tagen från J. P. Cronhamns marsch »När hornet smattrar trummorna gå», en på sin tid mycket populär sång, som allmänt sjöngs inom danska hären i 1848 års krig (enl. Wijkanders »Ur minnet och dagboken»). Stycket, hvari hr Knut Almlöf innehar hufvudrollen, lär afslutas med en tablå. — Utom »Den Bergtagna» inöfvas för närvarande »Aida», hvari fröken Ellen Nordgren kommer att debutera som Amneris. Fröken N:s ståtliga apparition, vackra och väl skolade röst äro väl bekanta från konserter härstädes. I Danmark och senast i Norge har den unga sångerskan väckt mycken uppmärksamhet. »Hvita frun», som äfven är under inöfning, erhåller alldeles ny rollbesättning. Som Pamina i »Trollflöjten» väntas en ung sångerska debutera, fru Hanna Heintz, f. Midland, elev af konservatoriet. Hon har förut endast i privata kretsar låtit höra sig. Tenoren Hagman är nu engagerad vid k. operan.

Anslag till k. Operan. Hofkapellmästaren Nordqvist har anhållit att K. M:t ville hos nästa riksdag för k. operan äska ett belopp af 60,000 kr. jemte det operan fortfarande finge åtnjuta H. M:ts nu lemnade enskilda bidrag och hyresinkomster. K. M:t har anbefalt öfverståthållareembetet att hos Stockholms stadsfullmäktige förfråga sig om de äro villiga, om riksdagen beviljar anslag till detta ändamål, lemna ett lika stort anslag, dock ej öfverstigande 30,000 kronor. Drätselnämndens första afdelning lär enhälligt ha vägrat tillstyrka detta anslag; tre gånger förut har sådant sökt anslag nekats af stadsfullmäktige genom att nödig majoritet för dess beviljande saknats.

K. musikaliska akademien. Vid akademiens senaste sammankomst i förra månaden förrrättades följande val: Till præses återvaldes justitierådet A. V. Åbergsson; till ledamöter i förvaltningsutskottet utsågos musikdirektören Ludv. Ohlsson, sekreteraren H. Wikblad och bankokommissarien C. G. Korsgren, och till medlemmar af läroverkstyrelsen: professor J. Günther, kammarmusikus Lindroth, musikdirektören F. A. Frieberg och f. hofkapellmästaren J. Dente.

Musikkonservatorium hade den 13, 14 och 15 dec. sina offentliga uppvisningar inför talrika åhörare. En del af sista dagens prof åhördes af konungen och denna dag fingo de mest utvecklade eleverna låta höra sig, bland hvilka några hunnit ganska långt särdeles i pianospelet, hvari fröken Thegerström varit deras lärarinna. Under årets lopp hafva hållits 17 »musikföredrag», hvarvid 28 manliga och 34 qvinliga elever utfört 134 kompositioner af 72 kompositörer, deribland 7 svenska: Arlberg, Jacobson, A. F. Lindblad, Norman, Sjögren, Söderman, Åkerberg. Under nu afslutade höstermin ha följande examina aflagts.

Organistexamen af Hugo Lagergren, Johanna Lundgren och Nils Norlind.

Kyrkosångareexamen af Hildur Berggren *), Melcher Ekblom *) och Nils Norlind.

Examen för behörighet till musikläraretjenst vid allmänt läroverk af Ida Lemke.

Examen för behörighet till musikdirektörstjenst vid militärkår af Carl Ekberg, Hjalmar Meissner och Rudolf Wesslén *).

Betyg i pianospelning erhöll Anna Noring.

Betyg i pianostämning erhöllo Gustaf Blomqvist *), Melcher Ekblom *) och Ferdinand Kursell *).

Betyg i orgelns stämning och skötsel erhöll Eduard Forsström.

Bergs jeton (för elever i orgelklassen) tillerkändes Johanna Lundgren.

Tamm-Widegrens donation (en flöjt) erhöll Birger Andersson.

Stipendier och *gratifikationer*, till belopp af 1,732 kr. 50 öre, tilldelades 30 elever.

För vårterminen 1889 skola inträdessökande anmäla sig *personligen:* Till stråk- och blåsinstrument, harpa och komposition: månd. d. 14 jan. kl. 1/26—1/27 e. m. — Till orgel: tisd. d. 15 jan kl. 1/25—6 e. m. — Till piano (hufvudämne); onsd. d. 16 jan. kl. 1/26—7 e. m. — Till sång: fred. d. 18 jan. kl. 1/26—7 e. m. om inträdesvillkoren har annonserats i Stockholms dagliga tidningar.

Kyrkomusiken under julen har härstädes varit mer än vanligt högtidlig, likasom under senaste åren, genom utförandet af särskilda julsånger och kantater. Goda både kör- och solosånger hafva sålunda förhöjt gudstjensten. Äfven i Östermalm har denna höst bildat sig en kyrkokör. I katolska kyrkan utfördes bl. a. Foronis stora messa, hvarvid orgeln understöddes af E. Stanéks kapell.

Till pristäflan som senast blifvit utlyst af »Sällskapet för svenska qvartettsångens befrämjande» hade vid inlemningstidens slut d. 1 dec. inkommit följande kompositioner: 1. Styrbjörn Starke, motto: »Oledsagad går ej af jorden hjeltars ande»; 2. Styrbjörn Starke, motto: »Emulatio»; 3. Kettil Rese och Atle Troll, motto: »Jag bor i bergets salar»; 4. Aslögs drömmar på Spangarhed, motto: »Pro patria»; 5. a) Sten Sture, b) Saga på kämpens hög, motto: »Sjung fädrens ära, fädrens tro etc.»; 6. a) Vårsång, b) Vid Bendemirs ström, c) Du frågar mig, min hjertans kär, d) Bondvisa, motto: »Quod bonum, felix faustumque sit»; 7. Andesyn, motto: »Det sköna trifs i många former»; 8. Löjtnant Zidén, motto: »Ars longa, vita brevis»; 9. Vårvandring (fyra nummer), motto: »Nihil incertius vulgo»; 10. Styrbjörn Starke, motto: »Ljud högt du ädla svenska sång»; 11. Den liknöjde, motto: »Hoppsan»; 12. Floden, motto: »Necken»; 13. a) Vårhelsning, b) Sångarlust, c) Serenad, d) Beväringssång, namnsedel utan motto fäst vid manuskriptet; 14. a) Vårvandring (fyra nummer), b) Sommarqvällen, motto: »Pling pling plång»; 15. Sten Sture, motto: »Här gäller stå eller falla»; 16. Hexorna, motto: »Le rythme est la probité de la musique»; 17. Vårvandring (fyra nummer), motto: »Lifvet är en dröm»; 18. Fjerran på enslig stig, motto: »Non v'é regola senza eccezione»; 19. Våren, motto: »Salvo errore vel omissione».

*) Har förut aflagt organistexamen.

Hr Tor Aulin uppträdde den 19 dec. för första gången inför ryska hufvudstadens musikälskande publik, hvilken hade infunnit sig mycket talrikt i kammarmusikföreningens lokal, skrifver St. Dagblads korrespondent i Petersburg den 20 dennes.

Hr Aulin spelade först tillsammans med de tre ryktbara qvartettspelarne Hildebrandt (2 violin), Albrecht (bratsche) och Verschballovitsch (cello) Schumanns A-dur qvartett och Rubinsteins C-moll qvartett. Såväl i sitt qvartettspel som efter de derpå följande solonumren skördade hr Aulin lifligt bifall och framropades upprepade gånger. Kritiken anmärkei dock, att hr Aulin under qvartettspelet visade för stark lust att göra sig oberoende af sina medspelande, och att man skulle önskat något större lugn hos hr Aulin under hans för öfrigt fina och vackra spel.

Fröken Berna Schück förbereder med biträde af hrr Henneberg, Tor Aulin, C. F. Lundqvist m. fl. framstående artister under säsongen januari—april härstädes en serie af 3 musikaftnar, efter förebild af hvad man i Tyskland menar med en »Liederabend», dervid romans-kompositioner i ordnad följd från äldre till nyaste tid omvexlande med kammarmusikverk af betydenhet skola bilda programmen. Den första af dessa »musikaftnar», kommer att äga rum i slutet af innevarande månad. Soaréerna äro beroende af abbonnement och biljetter à 5 kronor för alla tre säljes hos hrr musikhandlare. Abonnementsteckning ju förr dess hellre är naturligtvis derför behöflig.

Fröken Marie Wieck, den berömda pianisten Clara Schumanns syster, sjelf framstående pianist och förträfflig pianolärarinna, i hvilken senare egenskap hon under ett vistande här i Stockholm för tre år sedan var i tillfälle att handleda och utveckla flera elever, kommer äfven instundande vinter att meddela pianoundervisning härstädes. Fröken Wieck är nu rätt hemmastadd med svenska språket.

Fröken Gina Oselio blef strax före sin afresa härifrån vid en afskedsaudiens hos konungen utnämnd till kgl. hofsångerska. Enligt underrättelse från Helsingfors har hon vid sin konsert derstädes haft en fåtalig publik, och Nya Pressen säger att »intrycket af konsertgifverskans prestationer ej var öfvervägande gynsamt.» Konserten der synes alltså haft någon likhet med hennes konsert härstädes. Ett bättre intryck hade säkert ett uppträdande på scenen lemnat, såsom här var fallet.

Sigrid Arnoldson har vid sitt uppträdande som Rosina i »Barberaren» gjort kolossal lycka i Petersburg. Pressen liknar henne vid Adelina Patti.

Hr Rudolf Sellman som under förra månaden profsjungit i Mainz och der väckte ganska mycken uppmärksamhet för sin röst och sitt smakfulla föredrag har återkommit till hufvudstaden.

Fru Olefine Moe har nyligen uppträdt i Göteborg och började här d. 1 Jan. att sjunga på Mosebackes »Folies Bergères»-teater, der hon rönt ett mycket entusiastiskt mottagande.

Helsingfors. Å Svenska teatern spelas för närvarande »Den ondes besegrare» med stor framgång och följande rollfördelning: Asmodeus hr Castegren; Maria fru Molander; Josef hr Salzenstein; Oswald hr Malmström; Damian hr Wilhelmsson; Nepomuk Blasius hr Riégo och Veronika fru Salzenstein. Särskildt berömmes hr Castegrens utmärkta återgifvande af Asmodeus' roll.

Wien. Griegs »Fra Holbergs tid» uppfördes den 8 dec. i Wien af filharmonikerna (kejserliga kapellet). Bifallet var lifligt, i synnerhet efter den i suiten förekommande välkända »Rigodon». Sjelf är Grieg från och med februari engagerad att komma till London, der hans anseende är stort, i synnerhet efter hans senaste besök der.

Paris. En ny 3-akts-opera »Drottningens flygande garde», musiken af Litolff, texten af d'Ennery och Brézil har nyligen gifvits på Opera Comique. Drottningen är Katarina af Medicis, och »det flygande gardet» är hennes hedersvakt af unga, vackra adelsfröknar. Libretton säges vara ovanligt underhållande; musiken eger åtskilliga vackra detaljer, men det hela är melodifattigt och röjer brist på verklig inspiration. Komponisten Henry Litolff är född 1818 och textförfattarne mellan 70 och 80 år.

Brüssel. En ny belgisk opera »Richilde» af Emil Mathieu uppfördes nyligen på Monnai teatern med stor framgång. Komponisten, född 1844 i Lille, har flere gånger blifvit prisbelönt vid konservatoriet i Brüssel, der han varit bosatt sedan 1872. Han är förut bekant genom en opera »George Dandin».

Dödsfall.

Sillén, Carl, kamrerare vid Musikaliska akademien, f. d. 17 juli 1818, † härst. den 20 dec. Han var sedan 1858 lärare i stämningskonst vid konservatoriet till för ett par år sedan, då han från denna befattning afgick med pension.

Han har redigerat och utgifvit en samling af kända mästares studier för piano samt öfversatt Beyers »Vorschule im Klavierspiel», under titel: Praktisk förberedande lära i pianospelning (1857). Han hade i många år här i hufvudstaden ett mycket besökt och väl ansedt musikinstitut för pianospelning. Han blef 1857 ledamot af Musikaliska akademien, 1868 riddare af vasaorden samt var innehafvare af medaljen »literis et artibus».

Musikalisk bokstafsgåta.

Följande bokstäfver bilda namnen på en komponist och en hans opera: i, n, n, a, e, w, z, r, r, g, i, e.

Namnens begynnelsebokstäfver bilda början och slutet af komponistens namn, deras slutbokstäfver början och slutet af operans. Deremellan hafva vi efter bokstäfvernas ordningsföljd bildade på samma sätt af de båda namnen fyra ord, utgörande namnen på: *en oss bekant sångerska, en här gifven operett, en berömd svensk sångerska* (födelsenamnet) *en ungersk by*, bekant genom en furstlig musikälskare.

Hvarjehanda.

Som amateur. Vid Rossinis begrafning i Paris var äfven Auber närvarande. På återvägen yttrade den gamle skämtsamme maestron till sin kollega Gounod: »Det är säkerligen sista gången jag är med vid en sådan här tillställning som *amateur*.

Ett yttrande af Mendelssohn. Då Mendelsohns Elias först gafs i Birmingham och komponisten inträdde i orkestern sade han till en närvarande vän och kritiker: »Spänn nu klorna i mig riktigt! Säg mig ej hvad som behagar er utan hvad som icke behagar. Endast kännedomen om våra fel kan förbättra oss.»

Tung lätthet. Carissimi utropade, då man berömde honom för hans behagliga melodier och lättheten att finna dem: »Ack! ni vet ej hur tung denna lätthet har varit för mig!»

SVENSK MUSIKTIDNING 1889

utgifves efter samma plan som förut, med populärt innehåll samt försedd med ***porträtter, not-illustrationer*** och ***musikpremie*** af ***god, lätt utförbar*** musik. Pris 5 kronor för hel årgång (20 nummer), 25 öre pr lösnummer. Premien tillfaller endast prenumeranter. Prenumeration mottages å tidningens ***Expedition här, Olofsgatan 1*** (Hötorget 6), hvarifrån den tillsändes prenumeranterna, samt hos hrr musik- och bokhandlare, eller å tidningskontoren; för landsorten ***hälst å posten.*** — Annonspriset är endast 10 öre petitraden med rabatt vid förnyad annonsering af minst 5 gånger. ***Presentkort*** å tidningen finnas att tillgå för årsprenumeration.

Frans Joh. Huss,
Redaktör och Utgifvare.

SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1885—1888, säljas till nedsatt pris af 4 kronor pr år-gång, 7 kronor för två årgångar, 10 kronor för tre årg. då kontant liqvid med beställning efter noggrann adress sändes direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.

Till salu å denna tidnings Expedition, i Bok- och Musikhandeln:

Svensk Musiktidnings

Musikalbum

1888. — Pris 1 krona.

Innehållande: för Piano: *Auber:* **Andante,** *Adr. Dahl:* **Scherzo** och **Jultankar,** *Vict, Hollænder:* **Canzonetta; Hambopolska** (från Vestergötland) —; För sång: *Conr. Nordquist:* **Trubaduren,** romans för bariton; *John Jacobsson:* **Farväl;** *Ika:* **"Löft dit Hoved, du raske Gut!"** ord af Bj. Björnson.

Obs. *Aubers* »Andante» skrefs och tillegnades prins Oscar (vår nuv. konung vid ett hans besök i Paris-Konservatoriet.)

Hambopolskan, uppteckned från ett bondbröllop i Westergötland, har hittils ej varit tryckt och bekant.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.
38 Regeringsgatan 38.

Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

RUD. IBACH SOHN,
Kgl. Preussisk Hofpianofortefabrik.
Barmen, Neuerweg 40. (Grundad 1794).

Flyglar och Pianinos

hvarje storlek och utstyrsel. Hålla utmärkt stämning. Solidaste konstruktion, ädel, stor sympatisk ton. Absolut garanti. Kataloger etc. gratis och franco.

Piano- och Sång-

lektioner erhållas af god beskaffenhet till moderat pris. Närmare upplysning lemnas å Svensk Musiktidnings byrå, Hötorget 6, 1 tr. upp från Olofsgatan kl. 12—1 midd.

Albumblad

5 melodiska tonstycken för Piano (Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale) af

Adrian Dahl,

finnes att köpa å **Svensk Musiktidnings expedition,** Olofsgatan 1, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Undertecknad gifver fortfarande undervisning i

Sång, Dramatik och **Plastik**

om anmälan göres mellan kl. ***10—11*** f. m.

Sturegatan 24.

Signe Hebbe.

Obs. Mycket billigt annonspris

i Svensk Musiktidning — **10 öre petitrad** — (rabatt vid förnyelse) för *instrumenthandlare, musiklärare etc.*

Musikföreningar

eller ***tidningsredaktioner*** i landsorten anmodas insända till Sv. Musiktidnings Red. program till eller uppgift om musiktillställningar på resp. platser.

INNEHÅLL: Charlotte Strandberg (med porträtt) af A. L. — Anmälan. — Bref från Köpenhamn af G—a G—r. — Följetong: En violinkonsert i pels. — Musikpressen. — Musikbref från Nässjö af —f. — Ett besök hos Beethoven. — Från Scenen och Konsertsalen. — Från In- och Utlandet. — Dödsfall. — Musikalisk bokstafsgåta. — Hvarjehanda. — Annonser.

STOCKHOLM, O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG 1889.